

2. De ark en de regenboog

DOELSTELLINGEN

- De kinderen kunnen het Bijbelverhaal van de ark van Noach in grote lijnen navertellen.
- De kinderen kunnen benoemen wat ze mooi en naar vinden aan het verhaal van de ark van Noach.
- De kinderen leren de betekenis van het symbool van de regenboog: het teken van het verbond tussen God en de mens; God zal Zijn schepping nooit meer verwoesten.
- De kinderen denken na over goede dingen tussen mensen waaraan zij graag een regenboog zouden willen verbinden als teken van hoop.

(THEOLOGISCHE) ACHTERGRONDINFORMATIE

Veel kinderen in Nederland zullen de 'ark van Johan' kennen en misschien ook wel hebben bezocht. Deze 'ark van de eenentwintigste eeuw' is tussen 2005 en 2007 gebouwd door Johan Huibers uit Schagen (zie www.arkvannoach.com). De ark is ongeveer 70 bij 10 bij 14 meter groot. Huibers ziet het als zijn opdracht om het Bijbelverhaal van Noach en de ark letterlijk dicht bij mensen te brengen. Op die manier wordt het verhaal tastbaar voor gelovigen en niet-gelovigen. De ark is gebouwd op een duwbak en wordt verplaatst met behulp van twee sleepboten. De ark heeft al op veel plaatsen in Nederland gelegen en honderdduizenden bezoekers ontvangen. Over het geloof in een 'echte ark' valt te discussiëren, maar voor kinderen is een kennismaking met de ark van Johan zeer geschikt voor een programma over Noach anno nu.

Deze bijeenkomst gaat over het verhaal van de ark van Noach, zoals beschreven in Genesis 6-9. Toen de goede schepping ontaardde, doordat "alle mensen op aarde slecht waren" (Genesis 6: 5, NBV), kreeg God spijt dat Hij mensen had gemaakt. Hij besloot tot een zondvloed: een aanhoudende regenvloed die de mensen zou wegvagen. Noach was in zijn tijd de enige die een voorbeeldig leven leidde, in nauwe verbondenheid met God. Hij kreeg van God de opdracht om een ark te bouwen en daarin zijn familie en alle diersoorten te herbergen. De ark doorstond de zondvloed. De bewoners van de ark, Noach en zijn familie en alle dieren, vormden het nieuwe begin van de wereldbevolking.

Zondvloedverhalen komen in verschillende religies en culturen voor. Het Bijbelse verhaal van de ark van Noach bevat allerlei elementen van oudere verhalen uit andere religies en culturen, zoals het veel oudere Sumerische Gilgamesj-epos. Het Bijbelse zondvloedverhaal is mogelijk (net als het scheppingsverhaal) ontstaan tijdens de Babylonische ballingschap van het volk Israël. Het slot van het Bijbelse zondvloedverhaal is essentieel voor het joodse en christelijke geloof: God sluit een eeuwig verbond met "al wat op aarde leeft" (Genesis 9: 16-17, NBV) en belooft dat er nooit meer een zondvloed zal komen om de schepping te vernietigen. Teken van dit verbond is de regenboog.

Het verhaal van de ark van Noach is evenals het Bijbelse scheppingsverhaal heel beeldend. Het heeft door de eeuwen heen kunstenaars geïnspireerd tot prachtige schilderijen, beelden en films. Het is, zeker voor kinderen, ook een spannend verhaal, mét een happy end. Wat misschien minder in het oog springt, is dat het eigenlijk ook een gruwelijk verhaal is dat veel vragen kan oproepen. Hoe kan dezelfde God die zo veel van de schepping hield, haar zo verwoesten? Was Noach wel zo'n goede man, als hij God zomaar de aarde liet verdrinken? In plaats van bij God te pleiten voor zijn medemensen, was hij druk met zagen en timmeren... En hoe zit het met al die onschuldige dieren die omkwamen?

VOORBEREIDING

Persoonlijke voorbereiding

Neem de achtergrondinformatie bij dit programma goed door. Daarnaast is het wenselijk om je persoonlijk voor te bereiden op deze bijeenkomst. Zo word je zelf ook 'materiaal' voor de bijeenkomst met de kinderen. Hiervoor kun je de volgende vragen gebruiken:

- Werd jou als kind het verhaal van de ark van Noach weleens verteld of voorgelezen? Wat herinner je je daarvan? Welke 'plaatjes' horen daar voor jou bij?
- Hoe lees je nu zelf het verhaal van de ark van Noach: als een mooi verhaal, een gruwelijk verhaal of nog iets anders?

- Wat denk je van de bovengenoemde 'ark van Johan'? In hoeverre denk je bijvoorbeeld dat een filmpje of een bezoek aan deze ark kan helpen om de kinderen over de ark van Noach te leren?
- Heeft de regenboog voor jou symbolische waarde? Zo ja, wat dan?
- Wat zou je met de kinderen kunnen en willen delen over dit onderwerp?

Praktische voorbereiding

Breng zo mogelijk met de kinderen een bezoek aan de 'ark van Johan'. De ervaring leert dat het bekijken van deze ark een onuitwisbare indruk op kinderen maakt.

Als zo'n bezoek niet mogelijk is, geef je de kinderen een kopie van werkblad 2.1 mee vóór de bijeenkomst. Vraag hun dan om het werkblad thuis in te vullen. De opdracht staat op het werkblad. Het ingevulde werkblad zal besproken worden tijdens de bijeenkomst, dus geef duidelijk aan dat de kinderen het dan weer moeten meebrengen.

Leg vlak voor de bijeenkomst de gekleurde stroken crêpepapier (zie **BENODIGDHEDEN**) midden op tafel, in de lengte. De juiste volgorde van de kleuren van de regenboog is als volgt, van boven naar beneden: rood, oranje, geel, groen, blauw, indigo, violet.

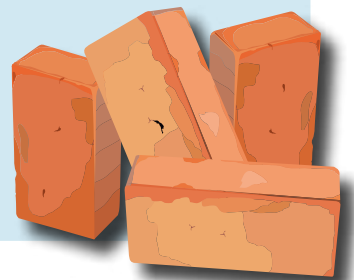
BENODIGDHEDEN

Vooraf

Hieronder vind je een opsomming van alles wat je nodig hebt voor deze bijeenkomst. Zorg ervoor dat je ruim voor het begin van de bijeenkomst klaar bent met alle voorbereidingen. Zo heb je alle tijd om aandacht te besteden aan de kinderen wanneer zij binnenkomen.

Benodigheden

- Als jullie de 'ark van Johan' niet bezoeken: kopieën van werkblad 2.1 voor alle kinderen (van tevoren meegegeven, zie **VOORBEREIDING**);
- Zeven lange stroken crêpepapier van ongeveer 5 centimeter breed in de kleuren van de regenboog (rood, oranje, geel, groen, blauw, indigo, violet);
- Een grote kaars en iets om deze mee aan te steken;
- Voor ieder kind een waxinelichtje;
- Voor ieder kind een wit oliekrijtje;
- Kopieën van werkblad 2.2 voor alle kinderen (eventueel vergroot naar A3-formaat);
- Een kinderbijbel met het verhaal van Noach;
- Waterverfdozen, penselen en potten water;
- Een flap-over met stiften.

PROGRAMMA

5 minuten

Opening

Heet de kinderen van harte welkom. Laat hen om de tafel met de regenboog van crêpepapier gaan zitten. Zet de grote kaars op tafel en steek deze aan. Vertel dat de regenboog die op tafel ligt, te maken heeft met het onderwerp van vandaag: de ark van Noach. De regenboog is namelijk het teken van het verbond dat God aan het einde van dat verhaal sluit met iedereen op aarde.

Deel waxinelichtjes uit. Laat ieder kind een waxinelichtje aansteken voor één speciaal mens of dier op aarde. Wie dat wil, mag bij het aansteken hardop zeggen voor welk mens of dier het lichtje wordt aangestoken. Geef de waxinelichtjes een (veilig!) plaatsje op de regenboog.

Laat de kinderen hun waxinelichtjes voorzichtig uitblazen. Laat de grote kaars zo mogelijk branden en zet deze op een veilige plaats.

10 minuten

Verkenning

Als je van tevoren de ark hebt bezocht met de kinderen, bestaat de *Verkenning* uit een evaluatieronde. Laat de kinderen om beurten vertellen wat ze van de ark vonden. Maak er een spel van: daag de kinderen die later aan de beurt komen uit, om het verhaal met iets nieuws aan te vullen als 'hun ding' al verteld is.

Als je werkblad 2.1 van tevoren aan de kinderen had meegegeven (zie *VOORBEREIDING*), vraag hun dan om het ingevulde werkblad er even bij te pakken. Laat hen om beurten de gevonden afbeelding tonen en oplezen wat ze erbij hebben geschreven.

Probeer vervolgens om de kinderen het Bijbelverhaal van Noach te laten vertellen, in zoveel zinnen als er kinderen zijn: elk kind mag dus één zin vertellen. Samen met de evaluatie of de ingevulde werkbladen ontstaat zo een eerste serie beelden en woorden bij het verhaal van de ark van Noach.

25 minuten

Verdieping

Geef ieder kind een wit oliekrijtje en een kopie van werkblad 2.2. Geef aan dat je het verhaal van de ark van Noach gaat vertellen. Vraag de kinderen om goed te luisteren en ondertussen rondom de regenboog te schrijven of te tekenen wat ze mooi vinden aan het verhaal (of juist niet mooi). Vertel vervolgens in alle rust het verhaal. Gebruik een kinderbijbel of vertel het verhaal in je eigen woorden.

Doordat er wit-op-wit is geschreven en getekend, zullen de krabbels en tekeningen nog niet zo goed zichtbaar zijn. Deel verfspullen uit en laat de kinderen de ruimte boven en onder de regenboog met blauwe waterverf inkleuren. Zo worden de krabbels en tekeningen zichtbaar. Let op: de regenboog zelf moet nog even wit blijven.

Bespreek vervolgens samen aan de hand van de tekeningen en krabbels wat de kinderen mooi vinden aan het verhaal en wat ze juist niet mooi (en misschien wel heel naar) vinden. Het gaat hier niet om goed of fout, maar om het doordenken over het verhaal en de vragen die het verhaal oproept. Noteer de bevindingen van de kinderen op de flap-over. Maak hiervoor twee kolommen: 'mooi (+)' en 'niet mooi (-)'. Vertel ook wat je zelf van het verhaal vindt (zie *Persoonlijke voorbereiding*).

15 minuten

Verwerking

Laat de kinderen nu de regenboog zelf op het werkblad inkleuren met waterverf. Vraag hun om bij hun witte krabbels of tekeningen plus- en mintekens te zetten (zoals op de flap-over).

Herhaal terwijl ze aan het werk zijn het slotstuk van het verhaal: het regenboogverbond met alles wat op aarde leeft. Bespreek met de kinderen wat de regenboog aan het verhaal toevoegt: dankzij de regenboog weten we dat God de aarde nooit meer zal verwoesten. God zal ons nooit aan onszelf overlaten.

Laat de kinderen tijdens het verven ook met elkaar praten over goede dingen tussen mensen waaraan zij graag een regenboog zouden willen verbinden als teken van hoop.

5 minuten

Afsluiting

Zet de grote kaars weer op tafel, bij de regenboog van crêpepapier (en steek de kaars zo nodig opnieuw aan). Deel opnieuw waxinelichtjes uit. Vraag de kinderen om hun waxinelichtjes aan te steken aan de grote kaars en deze bij de grote kaars te zetten. Vraag hun vervolgens om even stil te zijn en te denken aan de belofte van God dat Hij Zijn schepping nooit meer zal verwoesten en aan de goede dingen tussen mensen waar God vandaag de dag ook Zijn regenboog overheen zou willen plaatsen als teken van hoop. Blaas dan de grote kaars uit en vraag de kinderen om hun waxinelichtjes voorzichtig uit te blazen.

Moedig de kinderen aan om werkblad 2.2 te bespreken met hun ouders of verzorgers. Wat vinden zij van het verhaal van de ark van Noach? Kennen ze de betekenis van de regenboog? Vraag de kinderen om hun ouders of verzorgers zo nodig 'bijles' te geven.

Bedank de kinderen voor hun aanwezigheid en hun inzet. Tot de volgende keer!

BIJLAGEN

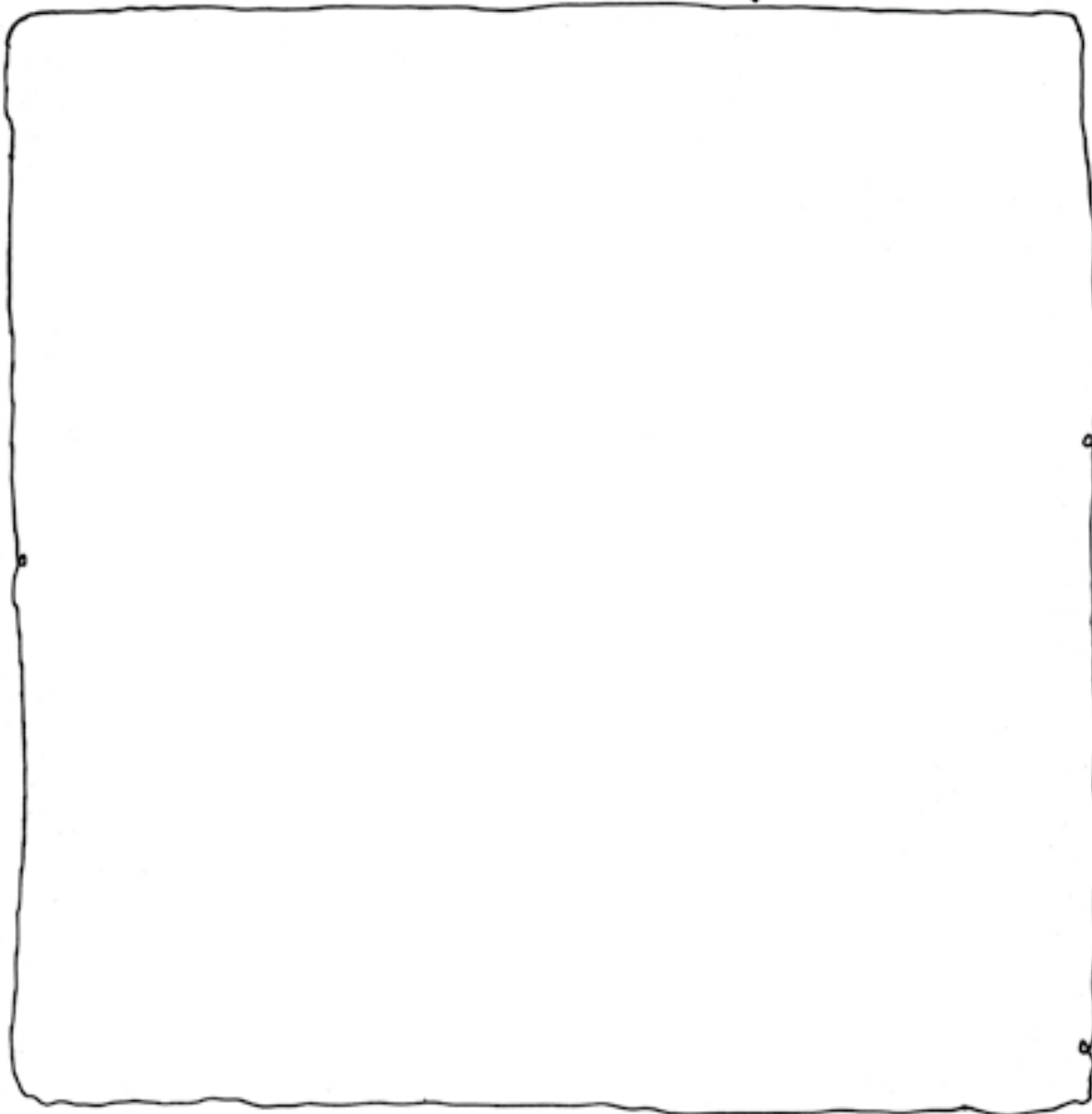
1. Werkblad 2.1 – Mijn ark
2. Werkblad 2.2 – Mijn regenboog

Werkblad 2.1 – Mijn ark

OPDRACHT

Je hebt vast weleens gehoord van de ark van Noach. Wist je dat je daar heel veel plaatjes van kunt vinden op internet? Zoek maar eens en kies er dan eentje uit die jij bijzonder vindt. Print dat plaatje en plak het hieronder op. Vul tot slot de zin onder het plaatje aan.

Mijn plaatje
van de ark

Ik heb dit plaatje gekozen, omdat

Vergeet niet om je blad mee te nemen naar de bijeenkomst!

Werkblad 2.2 – Mijn regenboog

